

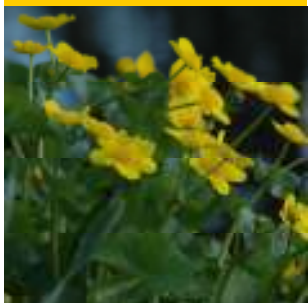

Landschappelijke inpassing

Agrarisch bedrijf Niesing, Wonnepad

Watersnip-rapport 11A008

Colofon

Titel	Landschappelijke inpassing
Subtitel	Agrarisch bedrijf Niesing Wonnepad
Status rapport	Eindrapportage
Projectnummer	11A008
Datum uitgave	Maart 2012
Samenstellers	Eefje Meijer, adviseur Watersnip Advies John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	IntROview B.V. Sterrenlaan 24 2743 LS Waddinxveen
Contactpersoon opdrachtgever	Dhr. W.P. Kaandorp

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding	7
1.2	kader	7
2	Huidige situatie.....	9
2.1	Historie	9
2.2	Gebiedsbeschrijving.....	9
2.3	Wettelijk kader	9
3	Toekomstige situatie	11
3.1	Inrichtingsdoel.....	11
3.2	Randvoorwaarden en uitgangspunten.....	11
4	Inrichtingmaatregelen en beplantingsplan.....	13
4.1	Uitgangspunten	13
4.2	Grondbewerking	13
4.2.1	Aanplanten	13
4.2.2	Compost of hakselhout.....	13
4.2.3	Plattegrond	14
4.3	Aanplanten	14
5	Beheermaatregelen.....	17
5.1	Snoeien	17
5.2	Bemesten	17
5.3	Verwerking van snoeihout.....	17
6	Bronnen	19
7	Bijlagen	21
7.1	Toekomstige situatie (Ontwerp)	23
7.2	Beplantingslijst	25

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De familie Niesing is van plan een agrarische bedrijf op te richten langs het Wonnepad in de droogmakerij De Tempel te Bodegraven-Reeuwijk. De bedrijfspanden dienen landschappelijk ingepast te worden in het landschap. IntROview B.V. heeft Watersnip Advies gevraagd om een inrichtingsplan te schrijven met een beplantingsplan dat past in het landschap.

1.2 kader

Voor het nieuwe bedrijf is een nieuw bestemmingsplan in voorbereiding. Dit traject wordt verzorgd door IntROview B.V. Dit rapport behoort tot een van de onderliggende stukken van het bestemmingsplan.

2 Huidige situatie

2.1 Historie

De locatie ligt midden in een open polderlandschap, genaamd De Tempel. Droogmakerij De Tempel vormt samen met droogmakerij Middelburg een landschappelijke eenheid.

Het oorspronkelijke veen werd voornamelijk voor brandstof afgegraven, waardoor grote waterplassen ontstonden. Later (eind 19de eeuw) werden deze veenplassen weer drooggemaakt en ten behoeve van de landbouw opnieuw verkaveld. De oorspronkelijke bebouwing bevindt zich aan de randen (ringdijken) van de droogmakerijen. Door de droogmakerijen verder te voorzien van nieuwe ontsluitingen centraal door het midden van deze polders (Middelweg, Zijdeweg), is aan weerszijden van deze ontsluitingen bebouwing ontstaan.

2.2 Gebiedsbeschrijving

De Tempelpolder valt op door het aanwezige hoogteverschil ten opzichte van de omliggende polders, waarbij ringdijken de overgang vormen tussen de verschillende polders onderling. De aanwezige bebouwing is kleinschalig van aard met tussen de bebouwing door, uitzicht op het daar achtergelegen open landschap. De gronden worden gebruikt voor agrarische functies en dan met name voor de sierteelt. Over de meest noordelijk ringdijk loopt een fietspad, die ter hoogte van het Wonnepad naar het zuiden afbuigt.

locatie van
het bedrijf
van de
familie
Niesing

2.3 Wettelijk kader

In het buitengebied van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk is het toegestaan om nieuwe agrarische bedrijven op te richten bij zowel het provinciale als het gemeentelijke beleid. De omvang van een agrarisch bouwblok is volgens de Provinciale Structuurvisie vrij te bepalen per gemeente. Ook de bestemmingsplannen 'Randenburg' en 'Landelijk gebied West' hebben hier niets over vastgelegd. Alleen binnen het bestemmingsplan 'Buitengebied Bodegraven' zijn agrarische bouwblokken gebonden aan een maximale omvang van 1,5 hectare.

3 Toekomstige situatie

3.1 Inrichtingsdoel

Bij de inrichting van het bedrijfsterrein van de familie Niesing wordt vooral gekeken naar de landschappelijke versterking en de ecologische waarde van de beplanting. Daarbij wordt er gekeken naar de functionele toepassing van de beplanting in de vorm van eetbare planten maar ook andere gebruiksvormen zoals houtsnippers en takkenrillen van de knotwilgen en knotessen. Hierbij worden de randen van het bedrijf zo veel mogelijk gebruikt.

Verder gaat er gekeken worden naar nestmogelijkheden voor boeren- en huiszwaluwen om een hogere ecologische waarde te creëren voor het bedrijfsterrein.

3.2 Randvoorwaarden en uitgangspunten

Uitgangspunten zijn:

- het nieuwe bedrijfspand van de familie Niesing dient landschappelijk ingepast te worden, zodat deze aansluit bij de aanwezige gebiedseigenschappen van polder De Tempel;
- de landschappelijke inpassing is afgestemd op de inrichting en indeling van het erf;
- de beplanting bij de stallen en overige gebouwen kan grootschaliger en steviger aangeplant worden dan de beplanting rond de bedrijfswoning;
- de beplanting mag een ecologische functie vervullen;
- de beplanting die gebruikt wordt voor de landschappelijke inpassing bestaat vooral uit inheemse, gebiedseigen soorten.

4 Inrichtingmaatregelen en beplantingsplan

4.1 Uitgangspunten

De planten die worden gebruikt op het terrein van de familie Niesing zijn enerzijds inheems voor een betere inpassing en anderzijds uitheems maar wel nuttig voor gebruik. Vanwege deze keuze van beplanting is er weinig bemesting nodig om de beplanting goed te laten groeien. Alleen voor de fruitbomen en struiken zal er hier en daar bemest en/of bekalkt moeten worden voor een beter resultaat van de vruchten.

4.2 Grondbewerking

4.2.1 Aanplanten

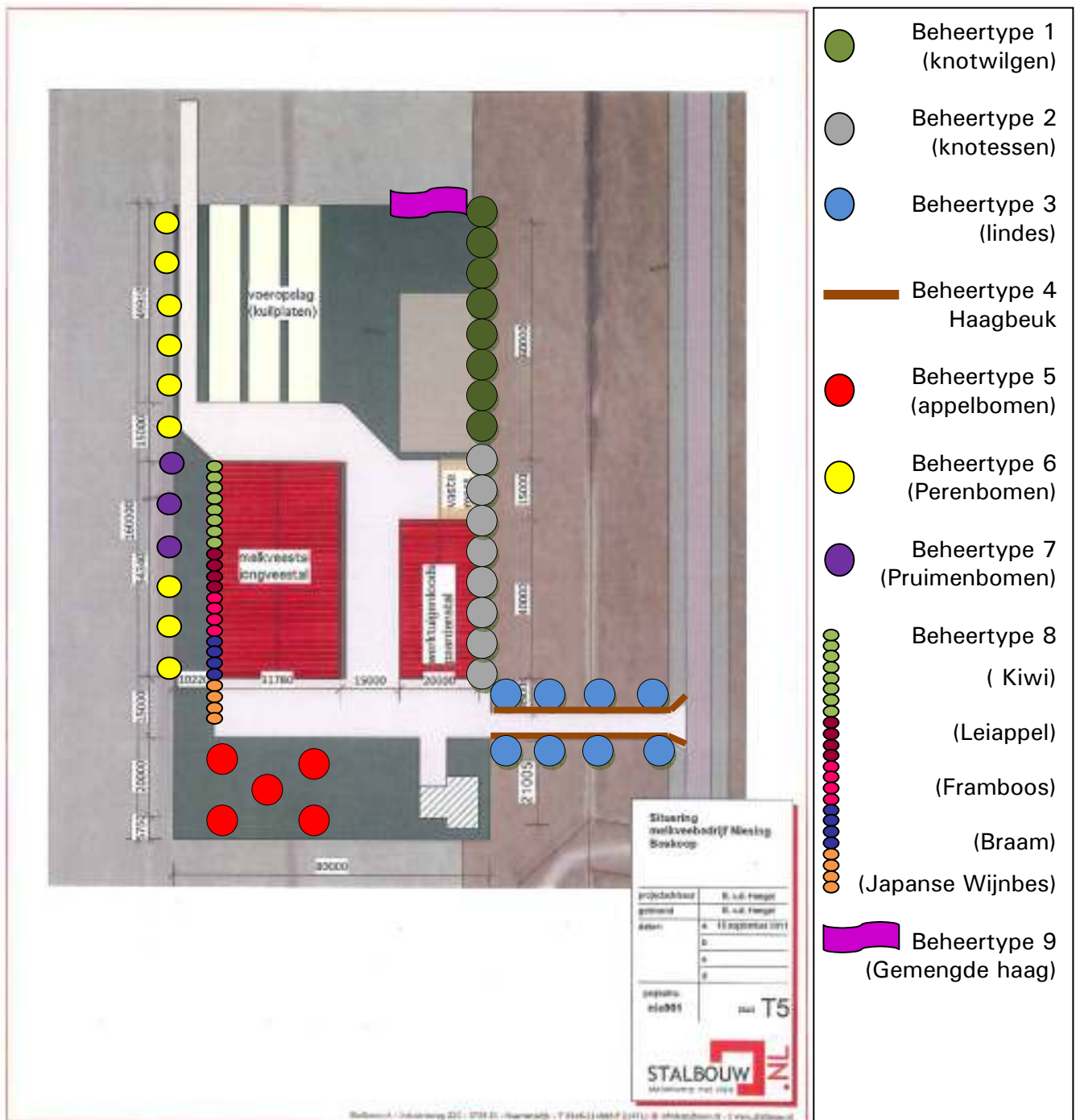
Bij het aanplanten van nieuwe bomen of struiken is het aan te raden om de grond te bewerken door middel van frezen of spitten. Hierdoor kunnen de planten beter aanslaan en is het bovendien gemakkelijker graven voor grotere kluiten. Na het planten wordt de grond vervolgens goed stevig aangedrukt zodat ze stevig in de grond staan.

Dit hoeft niet te gebeuren op de locatie van de knotwilgen en knotessen deze kunnen met een grondboor worden geplant.

4.2.2 Compost of hakselhout

Voor klein fruit zoals kiwi's en frambozen is het voor de vruchtvorming van belang dat ze groeien op een goede voedzame bodem van humusrijke grond of kalkrijke klei. Het toevoegen van stikstoffen is nadelig voor fruitplanten, ze gaan wel sneller groeien maar de vruchten lijden eronder. Door het toevoegen van compost wordt er voldaan aan de eisen van klein fruit. Ook grote fruitbomen hebben baat bij compost of hakselhout rondom de stam en in de grond bij het aanplanten.

4.2.3 Plattegrond

4.3 Aanplanten

De beschrijving voor het aanplanten van de beplanting wordt gedaan per beheertype voor een beter overzicht. (zie kaartje voor locatie)

- Beheertype 1 knotwilgen (*Salix alba*) aan de westzijde van het bedrijf over een lengte van ongeveer 58 meter met een onderlinge afstand van 7 meter. Dit komt op een totaal van 8 knotwilgen. Het aanplanten van knotwilgen gebeurt door middel van het boren van gaten in de grond met een grondboor.
- Beheertype 2 knotessen (*Fraxinus exelcior*) aan de westzijde van het bedrijf over een lengte van ongeveer 58 meter met een onderlinge afstand van 7 meter. Dit komt op

een totaal van 8 knotessen. Het aanplanten van knotessen gebeurt door middel van het boren van gaten in de grond met een grondboor.

- Beheertype 3 lindes (*Tillia platyphyllos*) langs de oprijlaan van het bedrijf over een lengte van totaal 90m, totaal 8 bomen (4 aan elke zijde) met een onderlinge afstand van 22,5 meter. Deze bomen worden geplant in vooraf gefreesde grond in een ruim plantgat.
- Beheertype 4 haagbeuken (*Carpinus betulus fastigiata*) langs de oprijlaan van het bedrijf over een lengte van totaal ongeveer 90m. De hoogte van de haagbeuken is 100/125cm, deze worden aangeplant met 8 stuks per meter. Totaal 680 stuks. (min de oppervlakte van de lindebomen.) Deze worden aangeplant in ruime plantgeulen van 40cm diep en 50cm breed met een laagje humusgrond op de bodem.
- Beheertype 5 appelbomen aan de noordzijde van het bedrijf, totaal 5 bomen. (*Braeburn, Bramley's Seedling* en *Golden delicious*). Deze bomen moeten tussen de 7 en 8 meter uit elkaar staan. Deze bomen worden geplant in vooraf gefreesde grond in een ruim plantgat niet dieper dan op de kwekerij.
- Beheertype 6 perenbomen aan de oostkant van het bedrijf met stoofperenbomen (*Gieser Wildeman, Saint Remy*) en handperen (*Conference*). Deze bomen komen om de 7 tot 8 meter van elkaar te staan met een totaal van 8 tot 9 bomen. Deze bomen worden geplant in vooraf gefreesde grond in een ruim plantgat.
- Beheertype 7 pruimenbomen aan de oostkant van het bedrijf met pruimenboom (*Reine Claude D'Athan* en *Reine Claude Verte*). Deze bomen komen om de 7 tot 8 meter van elkaar te staan met een totaal van 2 tot 3 bomen. Deze bomen worden geplant in vooraf gefreesde grond in een ruim plantgat.
- Beheertype 8: leifruit aan de oostkant van het bedrijf met kiwi en framboos. (*Yenny en Boskoop*) onderlinge afstand 3 tot 4 meter en (*Glen Cova's, Thornless Evergreen* en *phoenicolasius*) onderlinge afstand van 1m.
- Beheertype 9 Een gemende haag van inheemse planten met o.a. vlier, lijsterbes, sleedoorn, hulst en grauwe wilg over een totale lengte van 65 meter. Ongeveer 2 tot 3 struiken per strekkende meter levert een totaal van 195 stuks.

5 Beheermaatregelen

5.1 Snoeien

De beschrijving voor het aanplanten van de beplanting wordt gedaan per beheertype voor een beter overzicht. (zie kaartje in bijlage 7.1 voor locatie)

Beheertype 1 en 2 knotwilgenen knotessen: Knotwilgen en knotessen worden een keer per drie jaar geknot, dit gebeurt in de winterperiode. De takken worden zo dicht mogelijk bij de knot afgezaagd.

Beheertype 3 lindes: Lindes kunnen een keer per jaar gesnoeid worden, dit kan het beste in de snoeiperiode van augustus en september maar dit mag ook in de winterperiode. De lindes dienen als laanbomen en zullen daarom opgesnoeid dienen te worden (de onderste takken verwijderen voor verkeer). Lindes hebben ook vaak uitlopers aan de onderzijde, deze halen de energie weg van de bovenzijde van de boom en kunnen het beste jaarlijks worden verwijderd in bovenstaande periode.

Beheertype 4,9 haagbeuken en gemengde haag: Hagen worden normaal een keer per jaar gesnoeid om de haag mooi strak te houden, de beste snoeiperiode is eind mei begin juni, voor de gemengde haag september (zorg ervoor dat er niet gesnoeid wordt met zonnig weer om verbranding van de haag te voorkomen). De gemengde haag mag een wat ruiger uiterlijk hebben en kan ook om het jaar gesnoeid worden. Door regelmatig te snoeien ontstaat er een dichtere haag het is daarom vooral in de eerste 3 jaar aan te raden om jaarlijks te snoeien.

Beheertype 5, 6 en 8 fruitbomen en leifruit: appels en peren, worden in dezelfde periode gesnoeid, deze bomen hebben last van 'bloeden' na het snoeien en mogen alleen in de periode december tot eind maart worden gesnoeid. Jonge bomen kan het beter gesnoeid worden in maart -april. (Voor snoeitips zie website: www.neerlandstuin.nl)

Kiwi's , Bramen en Frambozen worden ook alleen in de winterperiode gesnoeid vanwege het 'bloeden'. Frambozen en Bramen kunnen rigoureuus worden gesnoeid. Bij Kiwi's mag niet meer dan een derde van het totaal worden weggesnoeid.

Beheertype 7 Pruimenbomen: pruimen hebben ook last van 'bloeden' maar worden in een andere periode gesnoeid van april tot september. Jonge bomen kan het beter in maart –april worden gesnoeid. (Voor snoeitips zie website: www.neerlandstuin.nl)

5.2 Bemesten

Sterk groeiende fruitbomen, kiwi's en frambozen mogen niet teveel bemest worden omdat ze dan sterker groeien wat nadelig is voor het fruit.

Wanneer er wel bemest wordt, kan dat het beste gebeuren in de maanden maart en april. Pas geplante fruitbomen hoeven de eerste twee jaar niet of nauwelijks bemest te worden. Na twee jaar is het goed om rond maart- april compost of hakselhout bij de bomen te strooien. Voor haagbeuken bestaat er speciale bemesting om de schimmels de stimuleren waar de plant in symbiose mee leeft. Deze kan worden gegeven in mei-juni.

De overige beplanting hoeft niet bemest te worden omdat deze inheems is en alles uit de grond kan halen wat het nodig heeft.

5.3 Verwerking van snoeihout

Bij het snoeien van de verschillende houtige gewassen komt er veel snoeihout vrij. Dit kan op allerlei manieren worden verwerkt. Door het snoeihout te versnipperen kan het worden gebruikt als strooisellaag voor jongvee voor goeie ruige mest. Overig snoeihout kan als strooisellaag gebruikt worden bij paden en dammen op het terrein. Essenhout is een stevige houtsoort, dit hout kan worden gebruikt om palen van te maken voor de omheining of voor natuurlijke beschoeiingen. Verder is Essen hout zeer geschikt als brandhout.

6 Bronnen

gebruikte websites

www.neerlandstuin.nl

www.houtwal.be

www.batterijen.nl/bestuvinslijsten.html

www.fruitbomen.nl

7 Bijlagen

7.1 toekomstige situatie

7.2 beplantingslijst

7.2 Bepantingslijst

Beheertype	Nederlandse naam	wetenschappelijke naam	totaal aantal meters	aantal per m	totaal aantal planten
Beheertype 1 knotwilgen	Knotwilg	Salix alba	58 m	onderlinge afstand 7m	8 stuks
Beheertype 2	Knotes	Fraxinus exelcior	58 m	onderlinge afstand 7m	8 stuks
Beheertype 3 Lindes	Linde	Tillia Platyphylos	90 m		4 stuks
Beheertype 4 haagbeuk	Haagbeuk	Carpinus betulus	90 m	8 st per m (maat 100cm)	+/-700 stuks
Beheertype 5 Appelbomen	Appelboom	Malus domestica Breaburn,	n.v.t.	onderlinge afstand 7-8 m	2 stuks
	Appelboom	Malus domestica Bramley's	n.v.t.	onderlinge afstand 7-8 m	2 stuks
	Appelboom	Malus domestica Golden delicious	n.v.t.	onderlinge afstand 7-8 m	1 stuks
Beheertype 6 Perenbomen	Perenboom (stoofpeer)	Pyrus communis Gieser Wildeman	62m	onderlinge afstand 7-8 m	3 stuks
	Perenboom	Pyrus communis Saint Remy	62m	onderlinge afstand 7-8 m	3 stuks
	Perenboom (Handpeer)	Pyrus communis Conference	62m	onderlinge afstand 7-8 m	3 stuks
Beheertype 7 Pruimenbomen	Pruimenboom	Prunus domestica Reine Claude D' Athan	62m	onderlinge afstand 7-8 m	2 stuks
	Pruimenboom	Prunus domestica Reine Claude Verte	62m	onderlinge afstand 7-8 m	1 stuks
Beheertype 8 Leifruit	Framboos	Rubus ideaus Glen Cova's	54 m	1 st per m	4 stuks
	Braam	Rubus Thornless Evergreen	54 m	1 st per m	4 stuks
	Japane wijnbes	Rubus phoenicolasius	54	1 st per m	4 stuks
	Kiwi zelfbestuivend	Actinidia sinensis Yenny	54 m	1 st per 3 m	4 stuks
	kiwi zelfbestuivend	Actinidia deliciosa Boskoop	54 m	1 st per 3 m	4 stuks
	lei-appels	Malus domestica Jonagold	54 m	onderlinge afstand 1,5 m	4 stuks
Beheertype 9 gemengde haag	Lijsterbes	Sorbus aucuparia	65 m		30 stuks
	Sleedoorn	Prunus spinosa	65 m	3 per m	40 stuks
	Grauwe wilg	Salix cinerea	65 m	3 per m	30 stuks
	Vlier	Sambucus nigra	65 m	3 per m	50 stuks
	Hulst	Ilex aquifolium	65 m	3 per m	30 stuks

Bij de fruitbomen is bekeken welke soorten kunnen kruisen.

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

's-Gravenbroekseweg 154
2811 GK Reeuwijk
+ 31 (0)182-395460
www.watersnip.info
advies@watersnip.info

